

LINK

Ontmoetingsseminars

Jeruzalem Seminars

Presentatie CoME op de discussiedag over Israel en Palestina van de Kerken

De stichting Communication Middle-East

Een foto in de krant van vorige week: de wrakstukken van een neergestort vliegtuig in Kongo. Een man met een groen plastic teiltje gooit water over de brandende cockpit. Een volmaakt zinloos gebaar. En tegelijkertijd een dramatische geste.

Amos Oz zegt in in een interview (afgedrukt in het boekje How to cure a fanatic):

Wanneer iemand getuige is van een ramp, zijn er altijd drie principiële keuzes:

1. Ren weg zo vlug als je kan en laat degenen die niet weg kunnen vluchten, branden.
2. Schrijf een protestbrief naar de krant, dat degenen die verantwoordelijk zijn gestraft moeten worden. Of organiseer een demonstratie voor dat doel.
3. Pak een emmer water en werp het op het vuur, en als je geen emmer hebt, neem een glas. En als je geen glas hebt, gebruik dan een theelepeltje.

Ja ik weet het: een theelepeltje is niet veel. En het vuur is gigantisch' maar we zijn met miljoenen en ieder van ons heeft een theelepeltje.

Geestig poneert de schrijver daarna het idee van 'de Orde van het Theelepeltje'. Degenen die niet wegrennen, niet de ingezonden brieven schrijvers, maar een theelepeltje op hun jas hebben: 'de Orde van het Theelepeltje'.

Ik werk nu achttien jaar in het Midden-Oosten voor de Stichting CoME, die al meer dan dertig jaar bestaat. Ik begeef me tussen de strijdende partijen, ik ben een buitenstaander. Hoe langer ik daar ben, hoe ingewikkelder en hoe pijnlijker ik de situatie ervaar. We organiseren ontmoetingsseminars voor Palestijnen en Israëli al sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw. Een kleine bijdrage aan de mogelijkheid van voorwaarden voor de weg naar een oplossing tot samenleven van Joden en Arabieren. We organiseren daarnaast studietoelagen voor theologisch geïnteresseerden uit Europa.

De steeds weer terugkerende vraag is: wat is het resultaat? Ik denk niet dat de man met het groene teiltje iets verwachtte van zijn emotionele naïeve, zinloze, heroïsche daad

toen hij het water op de brandende wrakstukken wierp. Maar hij zocht wel naar een mogelijkheid. Een ander perspectief in de hulpeloze situatie in Kongo.

Ik wil ons niet vergelijken met deze man; ik probeer alleen de geestige metafoor van Amos Oz op te pakken en toe te passen. En ik herken onszelf als leden van ‘de Orde van het Theelepeltje’, waar de man met het groene teiltje erelid van zou moeten zijn.

Tegen al het polariserend denken in, tegen het elkaar uitsluitende denken van “wij en zij”, werken we. In een situatie waarin het gaat om het bestaan en het bestaansrecht van bewoners in het Midden Oosten, proberen we een platform te zijn waar de één het gezicht van de ander kan ontdekken en de empathie voor de ander kan herwinnen. Een naïef en marginaal project in de ogen van velen. En we zouden de laatsten zijn

om dat te ontkennen. Het is een poging die telkens weer bevestigd wordt door de inzet en de investering van de deelnemers aan de seminars.

We doen geen keuze in de vaak gewelddadige strijd om het land, al zijn we vanuit onze eigen achtergronden wel betrokken. Het is niet mogelijk een oplossing aan te dragen als buitenstaander. We proberen echter wel te verhinderen dat we bijdragen aan de heilloze polarisatie. Mijn positie als betrokken buitenstaander probeer ik uit te buiten. We proberen te kijken hoe we in staat zijn een bijdrage te leveren zodat degenen die deel zijn van het conflict, zelf de voorwaarden kunnen scheppen op de weg naar een oplossing. Dat is alles. Dat is ons theelepeltje.

*Douwe van der Sluis
Jeruzalem, april 2008.*

De Goede Herder Kerk

In januari ontvingen wij een gift à € 500,00 van een Goede Herder Kerk met als vermelding ‘Opbrengst Rommelmarkt’. Helaas kon de Postbank ons geen adresgegevens verschaffen, zodat wij de initiatiefnemers niet konden bedanken.

Wij kunnen in ieder geval op deze manier doorgeven dat wij bovengenoemde actie van harte toejuichen en wie weet volgen er meer goede herders!

Mocht u bekend zijn met de adresgegevens, wilt u die dan doorgeven aan Rita Opstelten 0343-520994 (g.opstelten@hetnet.nl). Bij voorbaat dank.

Alles is in de war

Japke van Malde,
Begeleidster studiereis
Hogeschool Inholland

“Alles is in de war”, zei één van de studenten van Hogeschool Inholland na een bezoek aan Bethlehem tijdens de studiereis o.l.v. Douwe van der Sluis en ondergetekende. Het beeld van Israël en het joodse volk als het volk van God kon ze niet rijmen met wat ze tijdens de reis meemaakte, zag en hoorde. De ervaringen van die dag waren zo indrukwekkend dat studenten meer dan op andere dagen tijd nodig hadden om op adem te komen.

De eerste dagen waren wat ‘toeristisch’ en daardoor ook wat gemoedelijk geweest: de eerste dag wandelen in de Negev, en de tweede dag via Tel Arad, Massada, Ein Gedi en Qumran naar Jeruzalem. Onderweg werden door de studenten zelf Bijbelverhalen verteld die verbonden konden worden met de plaats waar ze op dat moment waren. Daarnaast hadden ze een beeld gekregen van de indrukwekkende geschiedenis van het land waar we doorheen reisden, waarbij het hen soms duizelde van de jaartallen.

Jeruzalem

Maar in Jeruzalem werd het anders, meteen al toen we aankwamen, want we moesten met de koffers een stukje door de Arabische oude stad lopen en dat trok de aandacht van enkele kinderen die uitgelaten om ons heen liepen, hulp aanboden, maar ook expres in de weg liepen. We voelden ons meer dan anders ‘de rijke toerist’.

In Jeruzalem was er natuurlijk aandacht voor het bezoeken van de oude stad en de ‘heilige’ plaatsen daar in en om heen. De soms romantische voorstellingen die studenten vooraf hadden, botsten dan met de werkelijkheid: meestal staat er een kerk om heen en is er weinig terug te vinden van de omgeving uit de tijd van Jezus.

De confrontatie met de bewoners van Jeruzalem maakte ook indruk: er wonen duidelijk twee bevolkingsgroepen, Joden en Arabieren.

Schoolbezoek Jeruzalem

Eén van de belangrijkste doelen van de reis is om studenten met de bewoners in contact brengen, bijvoorbeeld door een ontmoeting met studenten van het David Yellin College of Education. Twintig studenten waren daar aanwezig om met onze studenten te praten over hun leven, hun studie en hun idealen. Door een spel onder leiding van de docente Ruth Bar-Sinaï ontstond al gauw een saamhorigheidsgevoel. We moesten een bal in de lucht houden door met tweetallen (steeds een combinatie van een student uit Israël en één uit Nederland) een soort brug te maken waarover de bal voort moest bewegen. Na enkele keren oefenen lukte het de bal de hele gymzaal door in de lucht te houden. De ongedwongen sfeer die hierdoor ontstond, gaf veel ruimte om daarna in kleine groepen met elkaar kennis te maken en te praten over eigen idealen en ideeën. Eén ding werd duidelijk: studenten in Israël hebben een totaal ander leven dan de Nederlanders. Joodse studenten zijn in dienst geweest, Arabische studenten niet, en wat vooral duidelijk werd, is dat ze in gescheiden werelden leven. Dat was toch iets dat onze studenten zich vooraf niet gerealiseerd hadden.

De volgende dag bezochten we drie scholen: een Israëliëse basisschool voor religieuze en seculiere kinderen (wat in Israël heel bijzonder is), een Arabische middelbare school voor jongens en meisjes met twee verschillende curricula (het Israëliëse curriculum voor kinderen met Israëliëse

staatsburgerschap, en het Palestijnse curriculum voor kinderen die in Palestijns gebied wonen), en tot slot de 'Hand in Hand school' waar kinderen Hebreeuws en Arabisch leren spreken en schrijven. De verwarring werd alleen maar groter: al die verschillen, en vooral alle scheidingen tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Wat een verschil met de Nederlandse situatie! Dat Palestijnse kinderen in dezelfde school twee verschillende curricula hebben, is iets wat voor ons eigenlijk ondenkbaar is. Wij zijn gewend één overheid.

Bethlehem

De volgende dag waren we in Bethlehem, waar Toine van Teeffelen ons langs de muur leidde tot het graf van Rachel. Daar is een huis dat nu van drie kanten door de muur omgeven wordt, wat het onverkoopbaar maakt. De eigenaresse van het huis probeert er nu een toeristenwinkeltje te vestigen, als teken dat ze de hoop niet opgeeft. Juist de dag dat wij er waren, opende ze haar winkel zodat wij haar eerste klanten waren.

We liepen daarna door naar het vluchtelingenkamp Al Aida, waar we veel kinderen op straat zagen. Op één punt in het kamp was een waterkraan, de plaats waar alle bewoners nu hun water moeten halen, omdat de waterleiding afgesloten is. Het kwam op ons over als een uitzichtloze situatie.

Later op de dag ontmoeten we na een bezoek aan de geboortekerk een groep jongeren in het jongeren centrum 'Open Windows', waar tieners een performance opvoerden over een draak die verslagen werd. De betekenis hoefde nauwelijks uitgelegd te worden: geef de moed niet op, denk niet dat draken niet verslagen kunnen worden, blijf hopen op betere tijden.

Omdat het 1 mei was, een vrije dag, waren veel studenten uit Bethlehem een dagje uit (bijvoorbeeld naar Jericho), zodat de gesprekken vooral met middelbare scholieren gevoerd werden. De Engelse taal was af en toe een struikelblok, maar indruk maakte

het wel. Het bleek vooral toen over en weer werd gevraagd welke dromen iedereen persoonlijk had. De Nederlandse studenten vonden het haast gênant om te vertellen dat ze dromen van een goede baan in het onderwijs, het stichten van een gezin, af en toe op vakantie te kunnen gaan of het maken van een carrière. De verhalen van de Palestijnse kinderen gingen vooral over het feit dat zij Bethlehem niet uit kunnen, geen paspoort hebben en weinig mogelijkheden hebben om een opleiding te volgen. Diepe indruk maakte het verhaal van een jongen die vertelde dat zijn buurjongen dood geschoten was. Juist deze verhalen zorgden er voor dat later op de dag tijdens de evaluatie gezegd werd: "Alles is in de war". Soms was alles zelfs zo in de war, dat het moeilijk was om er in de eigen groep over te praten. Er waren niet altijd woorden voor de eigen gevoelens en dan was het moeilijk om duidelijk te maken wat iemand nu precies bedoelde.

Hoe zit het nu precies, hoe zijn de verhoudingen? Het was niet eenvoudig om dat goed uit te leggen, maar gaandeweg in de tien dagen die de reis duurde, hebben studenten toch een beeld gekregen van de situatie in het land. In de evaluatie werd aangegeven dat ze het een geweldige reis hebben gevonden en de gesprekken met de bewoners niet hadden willen missen, het was toch een extra dimensie.

Wat ons betreft hadden we de reis niet kunnen of willen organiseren zonder de ontmoetingen met de bevolking. Natuurlijk willen we het land, de steden en dorpen, de opgravingen, de bijbelse plaatsen en de natuur laten zien. Tegelijkertijd willen we studenten in contact brengen met leeftijdgenoten die daar wonen, al was het maar om met andere ogen naar je eigen werkelijkheid te leren kijken.

De opmaat voor het zomerseminar

Anders dan andere jaren zal het komende grote ontmoetingsseminar van de de stichting CoME niet in augustus maar in juli plaats vinden. De voorbereidingen daartoe zijn in volle gang.

Zoals helaas gebruikelijk in de omstandigheden van Israël en Palestina: het gaat met horten en stoten. Steeds overheerst de vraag: hoe komen de leden van het comité in het Midden Oosten, verantwoordelijk voor het programma en de recrutering van de deelnemers voor overleg bij elkaar. Hebben de Palestijnen een 'permit' (toestemming om op Israelisch gebied te komen)? Vinden we een plaats die neutraal en veilig genoeg is en daarbij ook nog de ruimte geeft voor goed overleg? Het zijn praktische vragen die tegelijkertijd de realiteit van de situatie aangeven.

We organiseren nog steeds, en steeds weer de ontmoetingsseminars in een tijd en situatie waarin ontmoetingen uitzonderlijk zijn. Confrontaties, gewelddadig en vijandig zijn er genoeg. Om elkaar op een gewone manier te ontmoeten dat is uitzonderlijk. Hoe organiseer je dat dan? We hebben zoals bleek bij de bijeenkomst die uiteindelijk toch doorging (helaas zonder een aantal deelnemers die geen 'permit' konden krijgen) heel wat ervaringen opgedaan in de laatste decennia.

Nog steeds is de voornaamste doelstelling zeer bescheiden: kennis maken met elkaar en naar elkaar luisteren. Schijnbaar een bescheiden en misschien een al te bescheiden doelstelling. Het blijkt echter vanuit onze ervaringen dat dit al heel veel voor de deelnemers betekent.

Dit jaar hopen we een hernieuwd contact te kunnen organiseren met Turks- en Grieks Cypriotische groepen. We organiseren een workshop waarin we (misschien?) kunnen leren van de strategieën die de Cyprioten in hun conflictueuze situatie hebben toe-

gepast, zodat wij een scenario voor de toekomst kunnen ontwerpen.

Eén van de allerbelangrijkste zaken die steeds weer in de voorbereiding aan de orde komt is de uitzichtloosheid. Het meest verlamme van de situatie is het gebrek aan toekomstperspectief. Wat betekent dan 'kennis met elkaar maken'? Wat betekent dan: 'elkaar ontmoeten' als er geen perspectief op verandering ten goede is? Vanzelfsprekend dient ook de geschiedenis van het conflict en de trauma's aan de orde te komen in het programma. Even noodzakelijk en nog meer is echter de discussie: hoe verder? We hopen met behulp van onze Turks- en Grieks Cypriotische vrienden daaraan te werken.

De opmaat van het programma, de eerste concepten van de gang van dag tot dag zijn opgesteld. De recrutering van de deelnemers is bijna afgerond (de belangstelling is weer groot!). De tickets zijn besteld. Het hotel in Droushia (Cyprus) heeft de kamers gereserveerd. Het seminar zal weer plaats vinden. U hoort nog van ons!

Aankondiging Jeruzalem-seminars 2009

Dialoog en Conflict

In samenwerking met Dr. Simon Schoon organiseren we een studie-rondreis van 10 dagen in januari 2009. Deze reis is een combinatie van ontmoetingen, excursies en ervaringen. De nadruk ligt op de dialoog tussen Joden en Christen in de specifieke situatie van Israel en Palestina.

Doelgroep: geïnteresseerden die al een keer in Israël zijn geweest.

Data: 8-18 januari 2009

Prijs (onder voorbehoud): € 1300,--

De plaats en het verhaal

Studiereis naar Israel en Palestijnse gebieden bestemd voor leraar-studenten, pedagogiek studenten e.d. De reis wordt georganiseerd door de Hogeschool InHolland in samenwerking met de stichting CoME. Deze zal plaats vinden eind april, begin mei 2009.

De studiereis is een combinatie van kennismaking met het land, ontmoetingen met studenten van lerarenopleidingen in Jeruzalem, workshops en excursies.

Data: eind april- begin mei 2009 (tien dagen)

Prijs (onder voorbehoud - afhankelijk van mogelijke subsidiering): tussen € 1300 en 900,--

Pelgrimage to holy places

Studieseminar bestemd voor theologen en in theologie geïnteresseerden. Dit seminar is een samenwerkingsproject van het Swedish Theological Institute, De Stichting CoME, De Protestantse Kerk in Nederland, de Zweedse stichting Sigtuna en de Duitse Stichting Studium in Israel: een internationaal seminar!

Het thema zal zich richten op de interactie tussen spiritualiteit en politiek, geschiedenis en traditie, theologie en volksvroomheid.

Data: tweede helft van de maand juni 2009 (veertien dagen)

Prijs (onder voorbehoud): € 1450,--

Informatie: do.sluis@wxs.nl

(In de herfst-uitgave van LINK zal een gedetailleerde aankondiging van de Jeruzalemseminars verschijnen.)

LINK is een uitgave van:

COmmunication Middle East

DOMINASS ASSURANTIËN - Deze nieuwsbrief kon worden uitgegeven en gedistribueerd dankzij de financiële steun van onze partner in de projecten **Dominass Assurantiën bv te Ochten**, de predikantenverzekeraar.

Algemeen secretaris

D.J. van der Sluis
Burgemeester Verstegestraat 77
1551 TC Westzaan
Tel. 075-6402271
do.sluis@wxs.nl

Bestuurssecretaris

K. Mensink
Singel 63
3984 NV Odijk
Tel. 030-6561260
akmensink@casema.nl

Bestuursleden

K. Mensink, *secretaris*
A.B. Roda, *penningmeester*
J. van Melle, *voorzitter*
R. Opstelten, H. Ullersma,
G.H. Lensink, *leden*.